

TAPOLCZAI LAPOK

EZEELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADO ES TULAJDONOS: LÓWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Keziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K, félévre 5 K.
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona.

„Barangolás a Balaton körül.“*)

I.

Jó nagy darab terület ez az édesvizű magyar tenger 690 □-kilométer. Tehát elég nagy a területe is, akár gyalog vagy biciklin, akár lóháton vagy gőzössel tartasz itt szemlét. A víznek és száraznak ölekezése, e két ellentétes elemnek változatos gazdagsága s itt-ott mégis nyomoruságos állapota különböző, sőt ellentétes indulatokat, érzelmeket kelt föl benned, hol kéjes gyönyörűségben ringat, hol káromkodásra fakaszt és különböző vágyakat ébreszt.

Diákkoromban 1886-ban egy nagyobb körutat tettem s keresztül kompoztam a Balatonon is. Beszéltem Tihany riadó leányával s a kisméretű arácsi völgyet olyan dús-gazdagnak találtam, mintha a Jura hegy tetejéről szállnál le a Genfi tó partjára s a nagyméretű Rhone völgyében kalandoznál. Balatonfüreden ezt irtam utijegyzeteim közé: Sétál a sok drágalátos uri nép, áll közöttük derék szobra Kisfaludy Sándornak, — de amott túl három vagy négy lépésre szemétdombba locsolgatta kristály vizét a királyi Balaton.

Naiv diák csak azt tartottam, nem csuda, mert hátha talán csak tegnap fedezték fel Balatonfüredet, majd elseprik innen ezt a szemetet. Hát éppen

*) Magyar Paizs lapjáról átvett cikkkel teljesen egyetértünk. Szerk.

ma olvasom az egyik lapban, hogy de bizony híres fürdő volt ez 1886. előtt, már 1845-ben is, ott pihent egy nyáron Kossuth Lajos is börtönéből kiszabadultán, sőt újságcikket irt e fürdőzéséről. Főlétes stílusában játszik a poétika, politika és história s ugy dicsőíti a Balatont, de megjegyzi, hogy itt a parton „jobbrol is szemét, balról is trágyadomb“ s felsőhajtott a nagy ember: „Micsoda Isten átka van ezen a nemzeten!“

De tekintsünk egyéb viszonyokat is. Becsületes igyekezettel telekiabáljuk honfitársaink fülét, hogy maradjatok itthon magyarok s kiabálunk az idegeneknek, hogy gyertek hozzánk külföldiek a világhírű Hévizre s a gazdag Balatonra. Aztán egy nádfedeles és agyagtapaszos szobácskaért 80—100 koronát vesz a tulajdonos, ki egyébként gazdaságában van elfoglalva, részint tyukjait és récéit eteti s vendégét semmi kényelemben sem tudja résztesíteni. S legtöbb helyen az a tantalusi paradoxon van, hogy a Balaton partján lakóknak nincsen ivóvizük. Jó ugyan ivásra a Balaton vize, de mégis csak frissebet kíván az ember ivásra. A kutatás nehéz; kövek alatt és mélyen van a víz. Inkább nem ásnak kutat. Ez a vízszegénység egyetlen szegénysége ennek a gazdag tengernek. Tudni való dolog, hogy ez az anyagi szegénység is inkább csak lelki szegénység, mert könnyen lehetne ezen segíteni.

Ilyen paradoxont, kislelkűséget,

magyarán mondva: műveletlenséget tapasztal a jámbor utas, kit arra vet a sors, egyebekben is. Minél közelebb juthatsz hozzá a vízben levő gazdagsághoz. Ha halat akarsz enni, bizony megtörténik, hogy nincs, mind elvitték Bécsbe. Ha pedig van, adj hálát az Istennek, ha bele nem török a bicskád. Ha már ide vet a sors, Si fueris Romae, Romano vivito more: hát csak meg kell kóstolni a halat — s háromszoros-négyszeres áron fizettetik. Igazán fel kell sóhajtani Kossuth Lajossal: Micsoda Isten átka van ezen a nemzeten! Mert higgyétek el, hogy ezen az apróságoknak látszó dolgok: a szemetes udvar s az egy-két koronás, egy-két filléres kapzsiságok bizonyos jelzői a műveltségnek s amennyire elősegítői az egyes kapzsiságok meggazdagodásának, annyira kerékkötői a közgazdaságnak s szégyene a nemzeti közművelődésnek.

Főlemelő, jóleső érzés, a boldogságnak és a büszkeségnek érzete keletkezhetik minden magyar emberben, hogy ez a gazdaság a miénk; hogy ez a 690 □-kilométer területű víz az ő mélységével, halgazdagságával s hajókat emelő erejével a miénk; hogy az őt környező hegyes-völgyes vidékével, erdeivel, fekete és piros földjeivel, bazalt és márványlapjaival, tüzes boiraival mind a miénk. De feltámadhat ugyanekkor minden magyar emberben a bánat és a harag, hogy az ősi isteni kincsek mellett is inkább szegények

T A R C A.

A selyemkendő.

Irtá: Erdősi Dező.

Hajmády miniszteri tanácsos szórakozottan nézett fel az íróasztaláról, amikor a hivataloszolga bejelentette neki, hogy egy nő kér bebocsátást hozzá.

— Kicsoda?
— Nem akarja megmondani a nevét.
— Akkor nem fogadom.
— Méltóságos ur, az a hölgy már hatodszor van itt. Azt mondja, hogy a nevét nem mondja meg másnak, csak a méltóságos urnak, aki különben is régóta ismeri már.

A szolga alázatosan, de ravaszul mosolygott s a méltóságos ur összeráncolta a homlokát.

— Furcsa, gondolta. Csak nem akarja megmondani a nevét? Titokzatos! Ugyan ki lehet?

— Fiatal? kerdezte hangosan.
— No, nem éppen.
— Szép?
— Valaha az lehetett.
— Elegáns?
— Olyan falusias.

Hajmády visszagondolt a nőkre, akiket valaha ismert. Elég sokan voltak. Szőkék, barnák, szépek, kevésbé szépek, odaadók, követelőzők, kedvesek és kellemetlenek. Vajon ez melyik fajtából lehet? Bizonyosan kellemetlenebb fajtából. Eh, nem akarom látni.

— Mondja meg annak a hölgynek, hogy amíg be nem jelenti a nevét s meg nem mondja, mit akar, addig nem fogadom.

A szolga kiment s néhány perc múlva visszajött.

— Méltóságos ur nem bírok azzal a hölgygyel. Azt mondta, hogy ha méltóságos ur nem fogadja, akkor megvárja az utcán, a kapu előtt.

— Ej, de kellemetlen, — sziszszent fel a

méltóságos ur. Még valami utcai botrányt csinálhat. Vajon kicsoda lehet?

Rövid habozás után intett a szolgálának, hogy bocsássa be az erőszakoskodó látogatót.

— Magas, sovány, szőke, határozott arcu öreg leány lépett a szobába. Ormótlan, széles szalmakalapjáról két széles, kék selyemszalag omlott a vállaira, a kezén horgolt keztűt hordott és szigorú vidéki divat szerint volt öltözködve.

A miniszteri tanácsos felállott és ridegen kérdezte:

— Mivel szolgálhatok?
A nő zavartan sütötte le szemét.
— Hát nem ismer?
— Nem.
— Nem emlékszik mikor látott? Mikor beszélt velem?
— Nem, mondta keményen, mérgesen a tanácsos.

A nő az ajkára harapott. Hirtelen mozdulattal kinyitotta kézi táskáját s egy kis

ÉRTESÍTÉS. Van szerencsém a n. é. közönség **éttermem** egy nagyobb szives tudomására hozni, hogy **TEREMMEL** kibővítettem, azt a mai kor igényeinek megfelelően berendeztem és ma ünnepélyesen **MEGNÝITOM.**

Teljes tisztelettel KOVÁCS IVÁN „BALATON“-szállodás.

vagyunk, mint gazdagok; hogy ez isteni ősi kincsek hátán ezer esztendő óta nyüzsgünk s e kincsek hátán alig ötven esztendőnek kulturája látszik, ötven esztendőnek kezdetleges kulturája. Igen a kezdet világosan megvan. Már a keleti parton is kezdik feltörni az ezer éven at parlagon heverő földeket; gőzös megy végig mind a két parton; s kezdetleges, mezei utacsok ugyan, de mégis utak, szekérutak futnak végig szintén a vasúttal párhuzamosan. Tehát megkezdődött. Ezer éves munka helyett 50 éves munkának az eredménye. A kezdetnek kezdete ez csupán a fejlődésben. Mert szándékosan említettem meg azt a kulináris témát, hogy nagy itt az éhség és szomjúság, hogy ennek a halgazdag tónak a partján legnehezebben lehet ivóvizet és enni való halat kapni.

S ugyanakkor és ezek miatt édes remény és erős vágy keletkezik minden magyar ember szívében, hogy talán csak nem járunk úgy s ne járjunk ezekkel a kincsekkel úgy, mint a zsugori, aki éhenhalt a pénzes ládáján és ugye, mint az abrudbányai aranybánya tulajdonos gazdag gögös oláh, aki turó helyett aranyporba mártotta puliszkáját, úgy vacsorált s másnapra megölte, kihasította gyomrát a sok drágakincs.

Az az óhajítás keletkezik bennünk, hogy bárcsak tudnók értékesíteni, tudnók használni heverő kincseinket. — Óh, ha több bogáncskórót kívágnának, több gyümölcsfát ültetnének, több készíthetőbb ut szaladna végig s több emberségesebb vendégház épülne a parton fürdőző közönség és az idegen turisták számára! És nemzeti történelmünknek jelei volnának a parton! — stb. melyet folytatok a jövőkor.

Borbély György.

Révfülöp ünnepe.

Czigány Károly emlék leleplezése.

Méltó kegyelettel áldozott a Balatoni Szövetség a nagyközönség bevonásával, Czigány Károly emlékének, aki megalapítója, lelkes munkása volt a ma már virágzó Révfülöp-fürdőtelepnek.

Czigány Károly volt kövágóörsi ügyvéd és révfülöpi birtokos tevékenységének jele gyanánt szép emlékművet állított fel a révfülöpi balatoni parkban, melynek ünnepélyes leleplezése a múlt vasárnap folyt le, a kegyelettel ünnepelt volt felesége, előkelő fürdőközönség, Kövágóörs lakossága és a vidékről nagy számban összegyűjtött közönség részvételével.

Az ünnepély délután 5 órakor kezdődött a Hymnusz éneklésével, amelyet a közönség együtt énekelt a kövágóörsi dalárdával. Utána Novák Elek kövágóörsi ev. lelkész, gyönyörű, magas szárnyalású beszédben méltatta Czigány Károly érdemeit a fürdő létesítésében, rajongó szeretetét a Balaton iránt, mi közben lehullott a lepel az igazán izléssel tervezett és készített emlékoszlopról, amelybe bronz tábla van elhelyezve a következő felirással:

A Balaton kultuszának fáradhatatlan révfülöpi úttörője, néhai Czigány Károly érdemei elismerésül állította ezt a maradandó emlékjelet a Balatoni Szövetség. 1912.

Majd dr. Óvári Ferenc országgyűlési képviselő, a Balatoni Szövetségnek agilis elnöke ismertette az emlékmű történetét, kiemelve Czigány Károly érdemeit és köszönetet mondott mindazoknak, kiknek a szép emlék megalakításában részük volt. Óvári Ferenc ezután átadta az emléket a révfülöpi partszépítő egyesület gondozásába, melynek nevében dr. Vadnay Szilárd vette át az emléket és tett ígéretet arra nézve, hogy az egyesület azt mindig szeretettel és szívesen fogja gon-

dozni. Ezután felolvasták dr. Darányi Ignác kerületünk képviselője és Herotelendy Ferencz főrendnek az emlékmű bizottságához intézett távirati üdvözlését.

Darányi távirata a következő:

Élénk sajnálatomra meg nem jelenhetvén e sorokban küldöm a Tátrából szép ünnepélyükhez hazafias üdvözlémet

Darányi Ignác.

Végül a szózat hangjai zárták be a szép ünnepélyt.

Az emlék felállításának története lapunkhoz fűződik, mert Czigány Károly halála után Ács Ferenc lapunk költő munkatársa „Emléket Czigány Károlynak” cím alatt megírt gyönyörű költeményében vetette föl először az eszmét, majd Fenyves Ede meneshelyi lelkész, áldozott egy cikkel Czigány Károly emlékének, tovább dr. Bognár Mátyás ügyvéd „Gondolatok a Balatonról” című könyvében írja: „20 éven keresztül egyedül Czigány Károly volt a fülöpi társas élet központja”, — Balatonegylethez írt levelében a többek között felhívja a figyelmet Czigány Károly emlékére. „Be kell népesítenünk — ugymond — ennek a víznek a partját a mult méltó emlékeivel, hogy a jövő Magyarország lelkesedjek rajtuk, építse tovább a már csendes emberek megkezdett munkáit. Végül Schwarz László fiatal kövágóörsi kereskedő lapunk hasábjain, megjelent több cikkével agítál az emlék felállításá mellett, amelyre felhívta dr. Óvári Ferenc, mint a Balatoni Szövetség elnökének figyelmét. Jobb helyre nem is fordulhatott volna, mint a Balatoni Szövetség e lelkes munkás elnökehez, ki minden szép eszmenek azonnal fáradhatatlan munkássá vá szegődik. Óvári vezetésével megalakult a mult évben a „Czigány Károly emlékbizottság” amelynek tagjai körében csakhamar megindult a gyűjtés az emlékre. A Balatoni Szövetség által Almadiban és Révfülöpon tartott mulatságainak eredménye, a Balatoni Szövetség és egyesek adománya és gyűjtése hozta létre az emlékművet, amelyet K. Nagy Dezső kir. főmérnök tervei szerint és felügyelete mellett készült el az izléssel tervezett és egyszerűségében is tetszetős emlékmű, melynek létesítésével újabb bizonyosságot adta a Balatoni Szövetség életrevaló, hasznos és mindenre kiterjedő munkásságának.

csomagot vett ki belőle, amit lázas gyorsasággal bontott fel. A csomagban egy pirosszegélyű selyemkendő volt, amelyet letett a tanácsos asztalára.

Hajmády csodálkozva nézte a kendőt, aztán megfogta, megszagolta és kérdve nézett az öreg leányra.

— Ez az öné. Visszahoztam önnek. Nem akarom már magamnál tartani. Nem volt lelkem, hogy a tűzbe dobjam. Dobja maga.

A látogató könnyezni kezdett.

Hajmády csodálkozva, tanácstalanul nézte különös vendéget. Nem emlékezett rá, hogy valaha is látta volna ezt a nőt, a selyemkendőre még kevésbé. De a könnyek megindították kissé. És bár gyanakodva arra gondolt, hogy ez a nő rá akarja erőszakolni az ismeretiséget, hogy ezen a réven protekcióját kérje, mégis meglágyult valamelyest, mert a női könnyek mindig hatottak rá.

— Üljön le kérem, — mondta kissé enyhébben.

A nő leült, felvetette fejét s nagy, szürke szemével mohón nézett Hajmádyra. Ez megint visszaröppent a multba s maga elé idézte a női szemeket, amelyekből szerelem sugárzott feléje. Nem, ezekre a kerek, szürke szemekre nem emlékezett!

— Tanítónő Ön? — kérdezte.

— Nem.

— Mit kíván? Támogassam valami ügyben?

— Nem, semmit sem akarok.

— Hát csak azért jött, hogy ezt a selyemkendőt átadja?

Csak azért?

— Érdekes.

A miniszteri tanácsos leült s közelebb tette a székét.

Az öreg kisasszony megtörölte szeméit és sóhajtvá mondta:

— Ezt nem hittem volna. Nő maga?

— Nem.

— Azt úgy is gondoltam. Én tudtam, hogy maga nem ferjnek való.

A tanácsos nevetett.

— Tudta? Ugyan honnan tudta?

— Maga mondta nekem. Ön különben is olyan ember benyomását tette rám. Aki örül a nőknek, aztán odeből áll. Lepkeférfi.

— Én mondtam? De hát az isten szerelmére, mikor mondtam?

A nő bánatosan mosolygott.

— Hogyne! Magam is kíváncsi vagyok.

— Hát huszonkét év előtt. Ezernyolcszázkilencven július ötödikén Ihar-Földváron, a Csöndes-hegyen a majálison.

Hajmády csak Ihar-Földvára emlékezett, ahol utolsó hadgyakorlatát szolgálta le.

Mondja el kérem, hogy történt.

— Én ott voltam a majálison az anyámmal és maga is ott volt. Tartalékos kadet-örmeister. A városi számvevőknél lakott. Ő mutatta be nekem. És táncoltunk. Először mazurkát, azután a szupé csárdást. Maga kiragadott engem a táncosom karjából és azt kiáltotta: csuhaj sohse halunk meg! A kezében lobogtatta ezt a keszkenőt és megtörölte vele az én homlokomat is. Azt mondta,

nem bánám, ha mához egy esztendeig nagysáddal táncolhatnék. Én akkor nevettem és azt kérdeztem, ugye maga nem idevaló. Nem, mondta, én pesti vagyok. A pestiek jól tudnak maszlagolni a lányoknak, mondtam erre én. Ne higgye — felelte maga, nekem jobban tetszenek a vidéki lányok, mert azok ha valakit megszeretnek, sokáig szeretnek. Például maga hány évig tudna engem szeretni? — kérdezte aztán tőlem. Én erre azt mondtam: Száll a madár, hull a level itt az ősz. Erre maga megrendelte a cigánynál ezt a nőt és énekelte és a kendőjét felem lobogtatta. A többi leányok majd megpukkadtak. És mikor elváltunk, maga megsokolta ezt a kendőt és belegyűrte a kivágott bluzomba. Itt van, most elhozom...

Az öreg leány megszakítás nélkül, halkán, rezignáltan beszélt. Amikor befejezte, bágyadtan nézett Hajmádyra.

Ez töprengve nézett maga elé. Meg volt kissé hatódva és megerőltette az agyát, hogy emlékezzék. De hasztalan. Egy színt, egy hangulatot nem tudott felfedezni lelkében, amely erre a nőre emlékeztette volna. Pedig bizonyosan igaz, amit ez az öreg leány elmondott neki. Furcsa! Ámbátor nem csoda, hogy nem emlékezik. Ezzel a nővel nem volt viszonya, egyetlen egyszer látta, majálison, bizonyosan boros is volt kissé akkor. Akkor jelentékeny esemény volt ez a találkozás, melyik agglegeny gondolt ilyesmire vissza huszonkét esztendő multán?...

— Még most sem emlékszik?

Vasbalaton mert a felszáll divatos Valósának, m hölgyel ezen is divattudvaria

Meg tudvale menni. vonat, nyai h Tessék ban! E a leszáll nokhoz, csecsem salonké helyét.

A jó nál Bal azokat, haszná hatott, és sikos hogy jó len érin tulajdon szönyeg

De ni hölgy? a küpéb fejecské beférhes sal síke kénék is Ismetu vezőjót

Sok u gyotsvo ringó hu a vonatt Szidják Ez is u Tapolcá nyomkoc mögé. O egy bérk kocsit vi szoritott sietve me ndvariát

Hajmá Az öre

— Iste gondoltar Vártam! értem, ho gem. Azt esztendőb leültem a könnyezt Bizony é bolond va rajtam, ha tam. Minc kinéztem sétálni! D lékszik! Ő ellejteni.

— Sze kéntelenül

— Óh, tam. Csak röm is. K összehaso a szemét, mindig kü maga küll arra, hogy Igaz, hogy huszonkét áldoztam kedves vo Hajmád, — Egy magában.

Gyors felvételek.

Vasárnap délután az egy órákor induló balatoni vonatra beszállás. Igen, aki tud, mert a kocsi lépcsője oly magas, hogy oda felszállani, különösen a hölgyeknek a ma divatos zsákszoknyában teljesen lehetetlen. Valóságban számalom nézni, mint kapaszkodnak, másznak, erőlködnek itt is ott is szegény hölgyek, hogy a kocsiba bejuthassanak. Talán ezen is lehetne segíteni, ha a Máv. a mai divattal, vagy jobban a hölgyekkel szemben udvariasabb volna.

Megáll a vonat Badaacsonylábdiban, ahová tudvalevőleg igen sokan szoktak fürdeni menni. Itt meg legtöbbször ott áll meg a vonat, ahol a töltés mellett a sorompó-sodronyai húzódnak és mellette mély árok van. Tessék itt leszállani a divatos zsákszoknyában! Ez is udvariatlanság. Elindul a vonat, a leszállott sok utas törtetve siet a fürdőkábitokhoz, hogy helyet kapjon. Éltrevaló kis csecsemő ez a fürdő, de nevelni kell, hogy salonképes versenytársaival megállhassa helyét.

A jó öreg Badacsony komoran néz a lábánál Balatonba nyúló fürdőházakra és sajnálja azokat, akik a Hableány-vendéglő kabinjait használják. Vigyázó őrszeme másfelé pislanthatott, mert zsupsz! egy földöző a rozoga és sikos padjolejárón úgy hanyat vágja magát, hogy jó ideig tapogatja a padlóval érintkezésre lépett részét. Hogy a kabin-tulajdonos a sikos padlóra nem tesz gyékény-szőnyeget, — ez ismét udvariatlanság.

De nini! Mit csinál ott az a kedves, szép hölgy? Beakar menni a waggon folyósójáról a kupéba. Jobbra-balra fordítgatja bájos kis fejecskejét, hogy vele kalapjával együtt beférhessen, végre egy teljes oldal fejhajítással sikerül óriási kalapjával a kis fejecske is nagy fohászokodás közben bejutni. Ismét udvariatlanság az új waggonok tervezőjétől.

Sok udvariaskodást tapasztalva, — az estéli gyorsvonaton haza jövünk a Balaton hűs, ringó hullámainak élvezése után. Beszállunk a vonatba. Óriási hőség, ember-ember hátán. Szídják a Mávot, miért nincs több koci stb. Ez is udvariatlanság. Vegre megérkezünk Tapolczára. Egy keskeny kis kijárón egymást nyomkodva-taszigálva kiejünk az állomás mögé. Óriási sikoly. Egy hölgyet kis fiával, egy bérkocsi, amint az indulni akart, de a kocsi visszafelé tolták a lovak, a fal mellé szorítottak. Nagy felháborodás, mindenki sietve menekül a bérkocsi közül. *Ki ill az udvariatlan?*

Hajmády némán rázta a fejét.

Az öreg kisasszony halkán felkacagott.

— Istenem és én huszonkét esztendeig gondoltam magára, őriztem ezt a kendőt. Vártam, hogy vissza jön hozzám, értem, hogy megmondja, hogy szeretett engem. Azt a majális napot megültem minden esztendőben, kimentem a Csöndes hegyre, leültem a gyepré, ahol táncoltunk és sokszor könnyeztem is, amikor magára gondoltam. Bizony én vártam magára. Tudtam, hogy bolond vagyok, hogy az egész város nevetne rajtam, ha megtudná a titkomat, mégis vártam. Minden este ott álltam az ablak mellett, kinéztem és gondoltam, most, most fog erre sietni! De nem jött. És maga nem is emlékszik! Óh, óh hát hogy lehet így az embert elfelejteni.

— Szegény leány! sóhajtott Hajmády önkéntelenül.

— Óh, ne higgye, hogy boldogtalan voltam. Csak néha. Ennekem volt egy pár kőröm is. Kikosaraztam őket. Olyankor mindig összehasonlítottam őket magával, a természet, a szemét, a hangját, a haját és maga mindig-mindig különb volt. Én úgy örültem, hogy maga különb a többinél. Boldogan gondoltam arra, hogy nincs más olyan férfi a világon. Igaz, hogy szomorú és magányos volt az a huszonkét év, amit egy majális emlékének áldoztam fel, de azért higgye el, szép volt, kedves volt, tiszta és zavartalan.

Hajmády most eszmélt fel.

— Egy tulvilági lény áll előttem gondolta magában. Egy csoda, csoda nő, a hűség és

Egy kis statisztika.

Nap-nap után csak rosszat hallunk, olvasunk erről a gyűlölet-oroszgról, amelyik valamikor paradicsom-kert volt. De átokfogta; lakói pártoskodtak, gyűlölködtek, kivándoroltak messze a tengerentúlra — dolgozni. — Mikor a rozmaring illatára visszajönnek az átok földjére és mélyebbre vágják a földbe a kapát, szaporábban emelik a kalapácsot, úgy mind ottkint, — akkor látják csak, hogy becsületes munkával itthon is lehet boldogulni.

Csöndes, nem kiabáló munka folyik szerte az országban: az intenzív, belterjesebb gazdálkodás, a többetermelés.

E gazdasági elv a földmivelésünk minden ágában bevonult. Országunk földmivelése nagy léptekkel halad a fejlődés útján.

Boldogság tölt el bennünket, ha arra gondolunk, hogy hány embernek látjuk el az eminens szükségletét, az asztalát hullsal, tojással, zöldséggel, és mily szép összeget hoz ez a nemzeti gyarapodásnak.

Ha elolvassuk az alanti kimutatást, érlelődik meg bennünk az a gondolat, hogy ha e földet jobban művelnék, még egyszer annyi embert tudna eltartani.

Nagy darab földek, köztük a mi vidékünk is, nem hogy kivételre termelne élelmicikkeket, hanem még behozatalra is szorul. Az alanti kimutatásból meggyőződhetünk, hogy a baromfi, tojás, zöldség, gyümölcs termelése mily jövődalmi forrás. Ezért sürgettük és sürgetjük a Tapolczán felállítandó baromfitenyésztéssel kapcsolatos *kertészeti iskolát*, hogy az egyoldalú bortermelésen kívül, tanulja meg népünk ott, a szintén jól jövődalmező kertgazdaságot és baromfitenyésztést is.

Tán helyes volna, ha községünk előjárósága ismételtelen kérelmezné az iskola felállítását.

Ime a kimutatás arról, hogy mekkora volt 1910-ben baromfiakból, tojásból, gyümölcsből, kertiveterménekből a behozatalunk és kivitelünk:

Megnevezés	Behozatal			Kivitel		
	drb.	mm.	korona	drb.	mm.	korona
Elő baromfiból	457329		962427	8112246		11961200
Leölt "		924	223470		144662	22417680
Tojásból		12000	1040850		373358	35962181
Gyümölcsben		321518	8763406		401275	13358526
Kertivetermény és zöldségből		841415	4640960		3029279	16106251
Összesen:	457329	1175957	15631113	8112246	3948574	99805838
				457329	1175957	15631113
				Kiviteli többlet: 7654917 2772617 84174725		

A nyári hónapokban

vasárnap

az újságok csak délután 3 óráig kaphatók az emeleti lakásban.

Egyről-másról.

A hordófürők. A héten egypárat ismét rajtacsipett a dicéretes buzgalommal működő rendőrségünk. A mi fuvarosaink csak nem akarnak okulni. Már vérükbe ment át, hogy a hordófürés nem bűn. Ép olyanok tartják, mintha leválnának az utra kihajló szilvafáról egy szem szilvát, vagy hasonló jókat. — Pedig ez nem olyan, mert azzal, hogy levesz egy szem szilvát, még nem bántja a fát — a hordót. De meg értékben is van egy kis különbség. De mindegy. Itt gyökeresen kell segíteni a bajon. Nem szabad ebből is cigánykérdést csinálni. Itt csak radikális módszer, a börtön, a pénzbüntetés segíthet. De hogy megbüntethessék őket, ebben kell segítségére lenni a rendőrségnek. Úgy gondoljuk, hogy minden nagyobb szállítás bejelentésnek a rendőrségnek, ki aztán már elintézné az atyafiak ügyét. Ők éppen úgy csinálják, mint az a bizonyos üveges-tot, aki szépen betörte az ablakot, azután bemászott a lakásba és az ingó zsebvágható tárgyakat bezsebelte és nyugodtan kismászott. Azután kiemelte az ablakráját és beüvegezte. A folytatását úgy is tudják.

A kaszárnya. Az ember mindig csak addig boldog, míg remél, míg ebben nem csalatkozott, míg a remény-váltó le nem jár. A kaszárnya-remény lejárata érkezett el a létszámemeléssel. — Mily büszkén hirdettük, hogy azt mondották: ha meglesz a létszám-emelés Tapolcza biztosan kap kaszárnyát. Itt van a bökkenő, hogy kaszárnyát nem kap egy város sem, hanem azt építeni kell. Még pedig a saját pénzüken — ami például nekünk nincs. Olvashattuk a városok versengését a hadvezetőség kegyéért. Mi a sorozaton a negyedik osztályban, az „ágyutöltelék” megnevezése alatt leszünk elkönyvelve, vagy pénzbeli tehetségben gyöngy, kaszárnyaépítésre alkalmatlan, ez időre untauglich! Talán nem?

romantika eszménykepe, a finomult női tisztaság ideálja. Én örült! Elrohantam mellette, mint a szél. Beszennyeztem, eltékoztam ifjuságomat, a nők elhagytak, én is elhagytam őket és most állok, mint a magányos kőrő. És ez az eszményi nő huszonkét évig hervadt értem.

Elragadtatással fogta meg az öreg leány kezét.

— Igazán nem tudom, mit mondjak. Olyan nőről, mint maga, soha nem is álmodtam. A maga kedveért megbocsájtok minden nőnek ki vétett valaha ellenem.

— Ugye, nem gondolta, hogy ilyen nő is van.

— Nem. Hajmády fölött egy meleg, tiszta hangulat lett urrá.

— Nézzen a szemembe.

Az öreg leány acélszürke szeméit rávetette.

— És még most is szeret?

— Nem, felelte a nő elfogulatlanul. Akit én szerettem, azon kadetörmesteri uniformis volt, a haja fekete volt és simára fésült, az arca ránc nélkül való, a termete karcsú. — Oh az egész más ember volt.

A hatvanas agglegény pillantása a tükörbe tévedt, igaza van, az a tartalékos kadetörmester egész más ember volt.

— Tehát nem szeret már, mondotta szelíden. Hát akkor, mondja, miért kerestél fel?

— Mondtam már, azért, hogy ezt a selyemkendőt visszahozzam. Nem illik, hogy továbbra is magamnál tartsam.

— Miért?

— Mert én férjhez megyek.

Az öntözésről. Igen ő róla, de nem egészen, mert ha a szokásos nótát tilinkoznánk ez alkalommal is, akkor igazán nevelésesek lennénk. Most csak a címe ez. — Véletlenül a kis-tó felé vitt az utam, s mit látnak szemem: a városi öntözőkocsis, a Gábor bácsi, vödörrel meri a vizet és a kedves neje a bakon állva, kapja el tőle a vödört és önti bele a lajtba annak tartalmát. Labdázna. Csodálkozva kérdelem: na, talán nem jó a szivattyus-kut? Feleli ő: dehogy nem, hiszen *nem sir!* Csakugyan akkor látom, hogy szép száraz. Mint a kisgyerek a sok sírás után, — berekedt. A rövidebb emlékezőtehetségük kedvéért megemlítjük, hogy ezt a kutat azért csinálták, hogy ne kelljen a vizet vödörrel merni. Pedig tudják önök, hogy naponta mennyi vizet kell az öntözésre? 24—25 lajt. Az 150 hl. Ezt kell annak a kocsisembernek vödörrel fölmereni. Ez pedig úgy történik, hogy egy-egy lajt megtöltése nál 60—70 szer lejjebb elmeríteni a vödört és ez így megy napjában 25-ször. Panaszkodott is a jó ember, hogy majd letörök a dereka. — És azt hiszik talán, hogy az öntözés rendbe megy. Dehogy. Ezt a hosszú utat egy kocsival öntözni keletlenebb megoldani az öntözés kérdését nem lehet, mint egy kutat asni a Szentháromság-téren és a főszolgabírósg melletti közutat szivattyus-kutká átalakítani, hogy ne kelljen a kocsisnak a vasutól bejönni egy-egy lajt vizért. Egyet azonban előre is fiktünk, hogy az új kutaknak nem szabad protekciónak kutaknak lenni!

H I R E K.

A ligetben.

A régi Tapolca és Vidékben kimondották a szentenciát, hogy akkor lesz Tapolcán park, mikor kórház. És a nagyhatalom ezen junktúra eredményezte, hogy legalább az egyik meglelt. A park nem került — kórházba.

Isten segedelmével, az emberek kezével, árnyat nyújtó fák nőttek ki a földből, a mocsárból, amely a békáknak, a miazmáknak volt emeddig tanyája.

A fák nőttek, a bokrok kövérédek, terpeszkedtek és im egy árnyas liget üdítő zöldjét hozta meg az idő Tapolcának. A fákkal együtt vették az ültetőit, az emberek is. Velük vették, csontosodott a szokás is: nagy ritka, ha tapolcai ember rászánja magát, hogy a megszokott cementjárdáról leterjen, s élvezze a liget esti hangulatát. Mikor elmosódnak a vonások, szétfolynak a kontúrok és mindent a mesélő csend simogat. Jer velem. Elvezetlek. Ne félj, nincs sötét. Világít a kultura — a villanylámpa. Halvány fénye átszűrődik a levelek között és eszedbe jutnak a nagyvárosi színházak erdődiszletei.

— Csendesítsd lépteidet, mert az egyik falenyülő, lehajló ágai árnyában egy emberpár ül a padon.

Beszélgetnek. Csitt...
— Ugy-e, milyen balgák lagnak e városban, nem élvezik ezt a ligetet. Kár nekik.
— Nem baj, legalább magunk vagyunk.
— Igaz. Hova is mennénk, ha mindenki ide jönne sétálni.

Az egyik világyűlölő a lámpa felé fordítja arcát és ime — egy öreg Éva.
Bátran léphetsz hangosan is — nem zavarsz őzikét.

Megyünk a kanyargós mellékutakon és gyönyörködünk a liget este is változatos részleteiben.

A teli hold misztikus fénye, a nagy színházi reflektor, amely megvilágítja a szereplőket: a bokrokat, a fenyőket, a nyárfákat, a mindent.

Megkapó szépek a bokrok a maguk sötét sűrűségükkel; a fenyők, amint átbocsátják lenge ruhájukon, az ágakon, a hold fényét; a nyárfák, a komolyak, a magas testőrök, amint egyenes glédában állanak sorfalat a poros hatási ut mentén.

A hold öfelsége karonfogva a nejjével, a Titokzatossal, lassu léptekkel sétál a poros, a rögös uton.

Csókolózva összefonódnak, a fény a titok-

zatossal: titokzatos világitást árasztanak szerte a völgyre. A nappal oly zöld hegyek, most látványba burkolva szürkélnek elmosodva a távolban. Egymásbafonódva, kapaszkodva, láncozzák körül ezt az este is csodaszép völgyet.

A szürkélő tájból félelmetesen emelkednek ki a kispáti ut jegyenyei. A sötét, sudár lak között gyors íramba vágató kocsit veri fel az ut pihenő porát, mely hosszú sávban, a hold fényében fűködve, sütkérezve, maradozik hátra...

De egyszerre sötét felhő kerül a hold elé és árnyék borul az egész tájra. Szomorúan, gyászosan feketélik minden. E titkos jelre mintha felszabadultak volna, összeesküdtek volna a völgy lármái: a vonat, mely dübörögve száguld; a villanytelep, melynek motorja kettőzött erővel kezdi meg a pöfögést; az ember, aki hangos lármával kiáltja bele a nagy csendbe: sohse halunk meg!

A vasuti vendéglő terraszáról jön az elbizakodott hang; jókedvű a társaság. Ismert alakok. A polgári élet örömeit élvezik, mikor gyakorta fenéig ürtik a kupát. Boldogok.

De megjött a keszthelyi vonat is. Csomó almos ember jött rajta. Baktatunk befelé. Jó estétel köszöntve az ismerősöket, lökdösve kerüljük el az előtünk menőket. Sietünk a kőfalak közé — pihenni.

Uj polg. iskolai igazgató. Redl Gusztáv tapolcai áll. polg. fiúiskolai igazgató nyugdíjaztatását kérelmezte. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Redl Gusztáv helyébe Kollányi Ödön pozsonyi polg. iskolai tanárt nevezte ki Tapolcára és megbízta az igazgatói teendőkkel. Kollányi Ödön kinevezését általános örömmel fogadják mindazok, akik az ő kiváló pedagógiai képességét, szigorúságát párosult, de mindig jóindulatú, igazságos voltát ismerik, aki nemcsak tanítója, de nevelője is tanítványainak. Kollányi Ödön tanárt ismerjük, hisz négy évig működött már ezelőtt 8 évvel Tapolcán, azért szerencsés lesz az iskola, mert vele szakavatott lelkes vezetőt talál. De nemcsak az iskola, Tapolca társadalma is nyer vele, mert a közügyeknek is mindig lelkes munkása. Redl Gusztáv igazgatót nyugalmába vonulása alkalmából az őszinte tisztelet és volt tanítványai szeretete kíséri, kívánva neki, hogy jól megerdemelt nyugalmát sokáig élvezhesse.

A tapolcai országos vásár e hó 7-én, szerdán tartatik meg. Ezuttal teljes, azaz zsidvásár és állatvásár is lesz.

Felvételek a barlangról. A Magyarország és Vasárnapi Ujság s.-szerkesztője és fényképező f. hó 2-án meglátogatták a tapolcai tavasbarlangot, arról és a község közepén levő töröl több felvételt eszközöltek.

Panasz a közutakra. Így nyáron át általános panasz van a közutak tisztátalanságára. Mikor voltak például a mi közutaink kimerve, holott azt a törvény értelmében minden évben egyszer ki kellene merni. Ujabban egy Csányi László-utcai lakostól vettünk panaszt, hogy az utca végén levő közút alig ad vizet a sok szenny, por lerakódása miatt. Ezt a kutat 10—12 ház lakói használják, hisz csekély összeg esnek egy-egy háztulajdonosra, ha a kut kimeretését a hatóság elrendelné. Hasonlóan vagyunk a legtöbb közúttal is. Merettesse ki a hatóság a kutakat és a költséget vesse ki közösen azokra, akik azt használják.

Borzasztó szerencsétlenség. Csépeltek a múlt heten Markó Gáspár tapolcai lakosnál. Nyul Péter 32 éves fiatal ember etette a gépet, ami közben oly vigyázatlan volt, hogy a gép dobja elkapta jobb karját és egész könyékig a szó-szoros értelmében szétromosolta. Az első orvosi segélyben dr. Klein Gyula orvos részesítette, ki a sebet kimosta, esmarch-polyába takarta, fedőkötéssel ellátta és azonnal a sümei kórházba szállította, ahol a szerencsétlen ember karját amputálták. Markó Gáspár magára maradván folytatni akarta a cséplést, most az ő bal kezének mutató ujját kapta el a gép és roncsolta szét, amelyet dr. Klein forgójában kikerekítve, levágott. Mily drágán kell sok embernek saját vigyázatlanságáért megfizetnie.

Jó gyomor kell hozzá, hogy valaki az elhullott állat husát megegye, ami törvénybe ütköző cselekmény. Elhullott egy tapolcai gazdának félizott sertése. Annak rendje-módja szerint elföldelte. Sajnálta a jó pecsenyét Mayer József, kiasta és Bóri Arankával lakomát csaptak az elhullott állatból. A hatóság rajtacsípte őket és feljelentette. Aligha lesz kedvük hasonló pecsenyéhez.

Ez is haladás. A hatóság elrendelte, természetesen közegészségügyi szempontból, hogy azon házaknál, ahol eddig closett egyáltalában nem volt, záros határidő alatt kötelesek azokat a háztulajdonosok felállítani. Nem is gondolná az ember Tapolcán 182 ilyen kis alkotmányt fognak összetakolni. Na hát nem haladunk!?

Gyógyfürdő Tapolcán. Élénk visszhangra talál azon eszme, amelyet városunk fejlődésének mindig lelkes munkásai vetettek fel. Ez szerint a legmodernebb gyógytenyezők alkalmazásával vizgyógyintézetet létesítenek részvénytársasági alapon. Ha tekintetbe vesszük, hogy hasonló intézmény messze vidékünkön nincsen, a gyógyfürdő, fölvirágása biztosítva lenne, hisz gőzfürdő, masszáz, szénsavas fürdő stb. gyógytenyezők közül alig volna ember, aki egyik-másikat gyakrabban igénybe t.e venné.

A bérkocsik szabályszerű tisztántartására számozására stb. vonatkozólag a rendőrség felhívást intézett a bérkocsik tulajdonosaihoz. Bizony csak dicséret illeti a rendőrbiztost, akinek figyelme erre is kiterjed; mert vannak bérkocsik, amelyek szégyenletes ellentétben vannak Tapolca város elnevezésével.

Hordófurók. Farkas Ferenc és társai tapolcai lakosok bort szállítottak Berger Manó borkereskedőhöz. Mi sem természetesebb, hogy a hordókat megfirták és abból nemcsak szomjuságukat enyhítették, hanem még üvegeket is vittek magukkal, amit az uton megtöltöttek. A rendőrség rajtacsípte a jómadarakat és a borral telt üvegeket elko-bozta tőlük. Tettükért, amelyet töredelmesen bevallottak, a bíróság előtt felelnek. Kettős bünyükért bizonyára megkapják méltó büntetésüket.

Átvonuló tüzerek. F. hó 2-án a görzi tüzerek két ütege tartott pihenőt Tapolcán. Tegnap pedig a laibachi tüzerek négy ütege érkezett Tapolcára és két napi pihenő után holnap reggel tovább folytatják utjukat. Hajmáskérről jöttek, ahol nagyobb szabású lövőgyakorlatokat tartottak.

Tapolca vasúthomlás személyforgalma oly élénk, hogy naponként átlag 600 felfelvonulást adnak ki.

Különvonat. A vasár- és ünnepponnapasztalt delutáni személyforgalom indokolta teszi, hogy Tapolca nagyközszeg kérelmezze a többi érdekelttel egy vasár- és ünnepponnap kiránduló vonatot, amelyik legalább csak Balatonfüredig és vissza közlekednék. Utassa volna elég.

Tüzrendészet. Az alispán szigorú rendeletet bocsátott ki a tüzrendészet pontos betartására, amelyben felhívja a lelkészeket és tanítókat is, hogy azt a néppel közöljék.

Leégett a keszthelyi Hullám. Riasztó hírként hallottuk, hogy a keszthelyi Balatonpartnak egyik nagyarányú, izléses, szép épülete a „Hullám“-szálló, július hó 31-én delután fél 1 órakor kigyuladt és leégett. A szálló rengeteg vendége éppen ebédnél ült a teraszon, mikor fejük felett kigyult a tető. A Balaton mentén nagy szélvihár dühöngött s ebben a tűz veszedelmesen elharapózott. A keszthelyi tűzoltók is csak elkésve érkeztek az égő szállóhoz, melynek tetőzete ekkor már lángtengerben állott. A szálló vendégei riadtan menekültek az épületből s még volt annyi idő, hogy az emeleti szobákból az ablakokon át ledobálhatták a butorokat s a vendégek holmijait. A tűz két óra hosszat pusztított s ezalatt teljesen leégett a tető és beégett az első emeleti mennyezet is. A tűz keletkezésének okát meg nem tudják. Egy verzió szerint a konyhában zsírt sütöttek s ebből keletkezett a tűz, a másik elbeszélés szerint az első lángnyelvek egy emeleti szobából csaptak ki. A szálló emeleti részének vendégei a városban vettek föl lakást. A hatósági tűzvizsgálat már megindult.

Csak papiron marad a községi képviselő-testület ama határozata, hogy a házak előtt, különösen pedig az új házak előtt, köteles a háztulajdonos járdát készíteni. Több ház épült az utóbbi időben de mindig van olyan ház és pedig a község belterületén, amely előtt még nincs járda. Ajánljuk az előjáróság figyelmébe.

Kirándulók Tapolczán. A Magyar Turista-Egyesület budapesti osztálya f. hó 17—20-ika között a Balaton vidékére randul s ez alkalommal meglátogatják a tapolczi tavasbarlangot is. Hasonló kirándulást tervez dr. Óvári Ferenc országgy. képviselő a Balatoni Szövetség elnöke Balatonalmádiban nyaraló fürdővendégekkel.

Ingyenes balatoni kalauz. A Balatoni Szövetségnek most jelent meg az ingyenes balatoni kalauza. A szép képekkel díszített kalauz a szövetség 60 ezer példányban nyomtatja és osztja szét. 10 filleres bélyegdíj mellett a csinos füzetet bárki megkaphatja a szövetség titkári hivatalánál Balatonfüreden.

Községi gyűlés. Tapolcza nagyközség képviselőtestülete ma augusztus hó 4-én délután 11 órakor az alábbi tárgyakban gyűlést tart: 1. Illetőségi ügyek. 2. Bejelentések (közvetlen kocsis, jegyfűzet és műtárgyak). 3. Bogdán György-féle építkezési ügyben jelentés. 4. Bolgár kertészet létesítése ügyben leirat. 5. Kertészeti iskola létesítése iránti indítvány. 6. Műtrágya beszerzése és községi birtokok felmérése iránti indítvány. 7. Bábák látogatási díjának megállapítása. 8. Segédjegyzői állás rendszeresítése. 9. Adójegyző kérényve 3 hónapra kisegítőért. 10. Tűzoltók kérényve lakberért. 11. Az 1913 évi költségterv megállapítása. 12. Faültetés iránti indítvány.

Nyári mulatságok. A Tapolczi Kath. Legényegylet ma este özv. Kovács Györgyné vendéglőjének kerthelyiségében, pénztára javára, tréfás jelenetekkel, nemzetközi világpóstával és műkedvelői előadással egybekötött nyári táncmulatságot tart. Előadásra kerül „Az elkényeztetett férj” kettős jelenet, „A holdkörösök” tragédia és a „Vádolt” című bohózat. — *A révfülöpi fürdő- és partszépítő-egyesület* saját alapja javára verseny-gömblovészettet s ezt követően a „Balatongyöngye”-szállodában f. hó 8-án táncestélyt rendez.

A Tapolczi Kath. Kör pedig szokásos nyári táncmulatságát f. hó 15-én tartja özv. Kovács Györgyné vendéglőjének kerthelyiségében.

Haladás. Balatonyörök és Balatonederics községeket a múlt héten kapcsolták be a balatoni körtelefon hálózatba.

Megváltozott községnév. Faluszemes község előjárósága kérényvt adott be Somogy-megyéhez, hogy a község nevét Balatonszemesre változtassák meg. A vármegye pártolólág terjesztette a kérényvt a belügyminiszterhez, aki megengedte a község névváltoztatását.

A tartalékosok elengedett két éve. Az új véderőtörvény nagy örömet szerez már az idén az öreg tartalékosoknak. Az új törvény értelmében a honvédelmi miniszter a heten rendeletet bocsátott ki, mely szerint az idej fegyvergyakorlatokra azon tartalékosok behívói, akik szolgálati idejük 11. és 12. évében vannak, visszatartandók es ezen tartalékosok minden további behívótól mentesítendők. Ezen miniszteri rendelet alapján 70.000 tartalékost mentenek föl a fegyvergyakorlat alól, akiknek még 35 napra kellett volna bevonulniok. Ez a be nem hívottakra 2.474.000 munkanap megtérítését jelenti.

Alispáni rendelet. A vármegye alispánja, Árvay Lajos, szigorú rendeletet adott ki a vármegyei tűzrendészeti szabályzat szigorú betartására. A szabályzat pontjainak betartása a lakosság lelkiismeretbeli kötelessége, annál inkább is, mert az az ellen vétők kihágási eljárás során büntetéssel sújtattak.

A tanítók katonakötelezettsége. Az új véderőtörvény egy speciálisan a tanítókra vonatkozó intézkedése általánosságban kimondja, hogy a tanítói oklevéllel bíró hadkötelesek egyévi önkéntességi szolgálatra

köteleztettek: nyolc heti kiképzésben, tehát a póttartalékba való helyezés kedvezményében csak azok a tanítók részesülnek, kik oly vidékek iskoláinál vagy intézeteinél működnek, ahol a tanítók sorában hiány mutatkozik. Ezeket a vallás- és közoktatásügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg fogja megállapítani s rendeleti úton közzétenni. Az önkéntességi évet az elemi és polgári iskolák, tanítóképző és gyógypedagógiai intézetek tanítóinak, illetve tanárainak és a tanítóképző-intézetek növendékeinek a honvédségnél kell kiszolgálniok.

A Ramassetter-féle borkereskedés fejlesztése. A Ramassetter féle borkereskedést, mint értesülünk, egy részvénytársaság veszi át. A társaság az üzletet nagyszabású borkereskedéssé fejleszti s visszahelyezi arra az európai híri fokra, amelyen meg nagynevű alapítója, Ramassetter Vince idejében állott. A Ramassetter-cég, amely 5 év múlva éri meg fennállásának századik évét, ekként új alapokon, de a fejlődés és virágzás minden feltételeivel éri meg a százados évfordulóját.

Rendelet a szódavíz gyártásáról. A belügyminiszternek a kereskedelemügyi miniszterrel együtt a szódavíz gyártására, elárúsítására s forgalombahozatalára vonatkozó szabályrendeletet adott ki. A rendelet előírja, hogy a szódavíz gyártásához csak tiszta jó ivóvizet, a szénsav előállítására pedig tiszta kénsavat szabad használni. Egy liternél nagyobb üvegbe nem szabad szódavízet töltetni s ennél nagyobb üveget nem szabad forgalomba hozni. A rendelet a szódavízzel töltött palackokat szállító kocsik tisztántartásáról is intézkedik.

Tőzeges rétek megjavítása.

(Ilyen a tapolczi lecsapott rét.)

Sok ezer hold tőzeges rét van az országban, a mely dacára annak, hogy nem vizes, s így a víz lecsapolásának nincsen helye, mégis annyira savanyu fűféléket terem, hogy azt az állatok nem is eszik, avagy nagy részben ki ízékelik. De hát ezen a bajon elég könnyen lehet segíteni, az ilyen tőzeges rétek szénáját elég könnyen meglehet javítani. Kétségtelenül beigazolt dolog az, hogy célszerű és helyesen alkalmazott műtrágyafélék nemcsak a rétek természetét javítják meg rendkívül, de a savanyu rétek szénájának minőségére is igen kedvező befolyással vannak, mert a savanyu fűfélék minősége apad, ellenben az édes füvek és pillangós virágú növények mennyisége fokozódik. Számos kísérlet igazolja ezen állítást, a midőn pl. Balaton csehiben a kat. holdanként alkalmazott 200 kg. szuperfoszfát és 75 kg. káli-tárgya 100%-ról 58·4%-ra apasztotta a savanyu füvek mennyiségét, a mivel szemben 41·6%-ra emelte az előbb teljesen hiányzó édes füvek és pillangós virágúak mennyiségét, miáltal teljesen használható szénává vált az előbb értéktelen savanyu fű. Moson-Szentpéteren 200 kg. szuperfoszfát és 75 kg. káli-trágya alkalmazására 48·1% 8·8%-ra csökkent a savanyu füvek mennyisége.

Vagyis tehát minden egyes helyen a műtrágyázásnak jelentékeny hatása mutatkozott, mindenütt csökkenvén a savanyu füvek mennyiségét. A műtrágyafélék tehát nemcsak fokozzák a talaj termő képességét és pedig jelentékenyen, a mire nézve álljon itt a Verscen végzett kísérletek eredménye, a mely szerint termett a rét trágyázatlan földjén kath. holdanként 1000 kg. szena, a 200 kg. szuperfoszfáttal trágyázotton 1400 kg, 200 kg. szuperfoszfát és 40 kg. chilisalétrommal trágyázotton 1780 kg., hanem átlagban véve is minden réten szaporítja a pillangós virágúakat, s különösen az édes fűféléket, de főleg csökkeni a tőzeges réteken a savanyu füvek s szaporítván az édes füvek mennyiségét.

Jó lesz gazdáinknak ezt tudomásul venni, s tőzeges réteiknek műtrágyázását a folyó év őszén megkezdeni, mert a káli-szuperfoszfátot, melyből kat. holdanként legalább 200 kg. szórando ki, jobb összettel kihinteni a megboronált rétre, a chilisalétromot ellenben jobb tavasszal és pedig fele részét kora tavasszal, március végén, fele részét pedig szena kaszálás után.

Szerkesztői üzenetek.

Olvasókör. Szepesd. Mindenkinek köteleles adni; ha nem ad, azonnal jelentse be a pénzügyőrségnél, amely elsősorban megint, ismétlés esetén a dohányárúsítást megvonják tőle; hisz még azt sem mondhatja, hogy nincs, mert azért is megbüntetik.

V. E. Badacsonytomaj. Alkalmilag sorra kerül. Szívvelyes üdvözléssel köszönet.

4808., 4857., 4887., 4888., 4925., 4926., 4965., 4966., 4992., 500/tkv. 1912. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Balatonvidéki vasut vonala részére Szepesd, Kővágóörs, Rendes, Salföld, Badacsonytomaj, Nemesördemicz, Szigliget, Nemesgulács, Kisapáti és Tapolcza község határában kisajátított területek munkálatai 1912. évi július 13., 15—20. napjai hitelesítették; ennélfogva az 1868. évi I. t.-c. 17. §-a értelmében felhivatnak mindazok, akiknek a kisajátított területekért járó összeg mennyiségére ellenvetésük van, vagy a kik a kártalanításra bármilyen címen igényt tartanak, ellenvetésüket, illetőleg igényüket 1912. évi október 21-ig annál bizonyosabban jelentsék be, mert ellenesetben a később jelentkező észrevétele s igénye figyelembe nem vétetik és a kártalanítási összeg annak és abban a mennyiségben fog kiadatni, akinek nevére s mely összeggel az egyéni kimutatásban fel van véve, a bekeblezett vagy felül keblezett terhek pedig azon túl a kisajátított területekről hivatalból le fog töröltetni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcza, 1912. évi július hó 29. napján.

Dr. Grün, sk. kir. járásbíró.

A kiadvány hitelesül:

Ján, kir. telekkönyvvezető.

Rézkénpor

dr. Aschenbrand-féle kapható

Popper Gyula

fűszerkereskedőnél

Tapolczán.

Óvakodjunk az utánzatoktól!

BÉRBE-ADÁS.

A kővágóörsi kath. hitközség tulajdonát képező nagyvendéglő és kávéház 1913. január hó 1-től számitandó 3 évre

1912. augusztus 25-én d. u. 3 órakor tartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni. Az árverésre vonatkozó feltételek Kővágóörsön a plébánia hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapestvidéki Autóbusz Részvénytársaság Keszthelyen.

Igazgató: FRISCH SAMU ékszerész.

Van szerencsénk Tapolcza és vidéke n. é. közönségét értesíteni, hogy KESZTHELYEN Dyon Bouton rendszerű automobillal

AUTOMOBIL KÖZLEKEDÉSI VALLALATOT LETESITETTÜNK.

Automobiljaink Keszthelyről a vidék bármely részére bérelhetők, de különös súlyt fektetünk KESZTHELY—HÉVIZ, KESZTHELY—BALATONFÜRDŐ és a keszthelyi vasutállomással való közlekedés gyors lebonyolítására és hisszük, hogy sikerülni fog a n. é. közönség megelegedését elnyerni. A menetdíjakat következőleg állapítottuk meg:

1. Keszthely—Hévíz egyszeri menetdíj személyenkint 1 K 20 fillér.
 2. Keszthely—Balatonfűrdő menetdíj személyenkint — " 40 "
 3. Keszthely—vasutállomás menetdíj személyenkint — " 60 "
- Keszthely—Hévíz közti forgalomra 20 menetire nem személyhez kötött bérletjegyet adunk ki 20 K.-ért.
A Tapolczáról 2 ó. 17 perckor érkező vonattól Hévízig személyenként a menetdíj 1 kor. 60 fillér.

Az autók telefon útján is megrendelhetők: Telefon szám 45.

Az autók állomáshelyei:

I. Amazon-szálloda. II. Hungária-szálloda.

Vidékről levelezést és megbízást FRISCH SAMU ur címére kérünk. Távirati cím: Frisch Keszthely.

Eladó
ÜZLET-
BERENDEZÉS,
**VAS, FÜSZER és RÖVID-
ÁRUK** fogy. szövetkezetrél.

Bővebbet

a felszámoló bizottságnál
Köveskálton.

BÖLSCHÉ:
**SZERELEM AZ ÉLŐK
VILÁGÁBAN.**
2 kötetben.
Ára 3-80 kor. — Kapható:
ÖWY B. könyvkeres-
kedésében,
TAPOLCZÁN.

Kiadó egy 2 szobás és egy 3 szobás

lakás

verandával okt. 1-től fogva.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

HIRSCH JÓZSEF

hentes üzlete és füstölője

TAPOLCZA, főtér.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus,
füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus, I. rendű
sertés-zsirháj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg
felvágottak.

Naponta saját készítésű friss
virslit, kalbász, párisi és sza-
faladé.

Legolcsóbb napi árak!

PAUK VILMOS

vaskereskedése

TAPOLCZA.

Ajánlja állandóan nagyválasztékú raktárát, Nechwile Ferenc szabadalmazott »AUSZTRIA« permetező egyedüli készítőjének főraktára, továbbá önműködő Rákóczy, légnomású, Mayfarth és Eclier vermöre permetezők, melyeket gyári áron bocsátok rendelkezésre.

Szénkénevezők, (Egyszerűség.) Borszivattyúk, bortömítők, (Heinrich rendszer.) Ekék, Kayser varrógépek golyós csapágyal továbbá a legnagyobb választék

szőlőprésekből,

Lüttichi és Pieper vadászfegyverekből; mindennemű

gazdasági és szőlőszeti gépekből.

Nehéz I. rendű »AUSZTRIA«

permetezőkhöz mindennemű géprész kapható.

Állandó nagy raktár használt vasuti

sinekből és vasgerendákból. ooo

Ugyanitt egy jó házból való fiu

tanoncna k

felvétetik.

SZOLLÁR GÁSPÁR

épület- és műlakatos Tapolcza, Arany János-utca, a zárda-kert átellenében.

Készít minden e téren előforduló épületvasalást, modern takaréktűzhelyeket, lépeső-, sir-, erkélyrácsokat- és vaskapukat.

Elfogad szivattyus kutak fellállítását és javítását, borfejtő, szénkénevező és permetező gépek javítását a lehető legjutányosabb árak mellett.

Állandóan nagy raktáron tartok takaréktűzhelyeket és permetező gépréseket. Elfogad mindenféle mérlegjavítást.

Osram égők a legolcsóbb áron!